

Робочу програму з предмета “Захист України” розробив:
Методист Державного навчального закладу “Вище професійне училище №34 м. Стрий”
Ярич Ігор Ярославович

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(Назва навчального закладу)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з навчальної роботи
_____ (Ім'я, прізвище)
”___” _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
на 2024/2025 навчальний рік
з предмета «Захист України»
для підготовки кваліфікованих робітників за професією:

_____ (Код професії, назва професії)

Група _____

Розглянуто та схвалено на засіданні методичної комісії

_____ (Назва комісії)
Протокол № ___ від “___” _____ 2024р.
Голова комісії _____ (Ім'я, прізвище)
(Підпис)

Розробив викладач _____ (Ім'я, прізвище)
(Підпис)

Робочу програму з предмета “Захист України” розробив:
Методист Державного навчального закладу “Вище професійне училище №34 м. Стрий”
Ярич Ігор Ярославович

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальний предмет “Захист України” вивчається на підставі діючого законодавства та є базовим навчальним предметом Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН України.

Конституція України визначає захист України обов’язком громадян України, найважливішою функцією держави. Безпека людини, її життя і здоров’я визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Метою навчального предмета “Захист України” є формування у здобувачів освіти життєво необхідних знань, умінь і навичок щодо захисту України та дій в умовах надзвичайних ситуацій, а також оборонної свідомості, готовності до національного спротиву, розуміння суспільної значущості військової служби, мотивації до набуття необхідних компетентностей у сфері безпеки і оборони.

Провідним методологічним підходом реалізації визначеної мети є запровадження компетентнісного підходу в освітній процес закладів середньої освіти з урахуванням ключових компетентностей як результату навчання.

Мета реалізовується комплексом таких навчальних і виховних завдань:

- ✓ ознайомлення учнівської молоді з основами нормативно-правового забезпечення захисту України, цивільного захисту населення та особистої безпеки людини;
- ✓ усвідомлення учнівською молоддю свого обов’язку щодо захисту України у разі виникнення загрози незалежності та територіальній цілісності держави;
- ✓ набуття знань про функції Збройних Сил України та інших військових формувань, їх характерні особливості;
- ✓ засвоєння основ захисту України, цивільного захисту населення, домедичної допомоги, здійснення психологічної підготовки учнівської молоді до захисту України;
- ✓ підготовка учнів до захисту України, професійної орієнтації молоді до служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, визначених чинним законодавством, до захисту життя і здоров’я, забезпечення власної безпеки і безпеки інших людей у надзвичайних ситуаціях мирного і воєнного часу.

Робочу програму з предмета “Захист України” розробив:
Методист Державного навчального закладу “Вище професійне училище №34 м. Стрий”
Ярич Ігор Ярославович

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вступний урок. Інструктаж з техніки безпеки (1 год.)

Військово-патріотичне виховання – складова національно-патріотичного виховання молоді. Підготовка до захисту України - обов'язок кожного громадянина. Зміст програми предмета «Захист України», завдання, порядок проведення занять. Обов'язки та правила поведінки учнів на уроках.

Розділ I. Основи національної безпеки України (3 год.)

Тема 1.1. Система національної безпеки України.

Система світової колективної безпеки. Система національної безпеки України. Структура військової організації держави та її керівництво. Розвиток національних Збройних Сил та інших військових формувань України - необхідна умова забезпечення могутності української держави.

Тема 1.2. Національні інтереси України та загрози національній безпеці. Воєнна доктрина України.

Міжнародне військово-співробітництво та участь збройних формувань України в миротворчих місіях ООН. Формати відносин Україна – НАТО та зі структурами європейської системи колективної безпеки. Перспективи вступу України в НАТО.

Тема 1.3. Підготовка до Національного спротиву в Україні.

Правові та організаційні засади національного спротиву, основи його підготовки та ведення, завдання та повноваження сил безпеки та сил оборони з питань національного спротиву. Стратегія та тактика інформаційної війни. Поняття «гібридна війна», інформаційно-психологічний вплив противника, аналіз інформації на достовірність.

Тема 1.4. Основні засади забезпечення кібербезпеки України.

Кібербезпека. Сучасні інноваційні засоби ведення гібридних війн. Правила поведінки в умовах інформаційної блокади.

Розділ II. Збройні Сили України на захисті України (4 год.)

Тема 2.1. Нормативно-правова база з військових питань. Військова присяга та військова символіка України.

Нормативно-правова база з військових питань. Законодавство України про військову службу.

Структура та завдання Збройних Сил України та інших військових формувань України, утворених відповідно до законів України.

Основні напрямки військово-професійної орієнтації учнів. Військові заклади освіти, правила прийому, порядок підготовки та вступу до них.

Історія походження військової присяги, Бойового Прапора, військової символіки збройних формувань України. Військова присяга - клятва на вірність українському народові, її значення, порядок прийняття та відповідальність за порушення. Бойовий Прапор військової частини – символ честі, доблесті і слави.

Тема 2.2. Історія розвитку українського війська.

Додержавний давньослов'янський період або Слов'янське військо – (III – IX ст. н.е.); історія українського війська періоду Київської Русі; історія українського війська періоду козаччини; Українські військові формування та участь українців у військових подіях XX століття.

ЗСУ незалежної України до 2014 року.

Нова українська армія: 2014 до сьогодні; повномасштабне російське вторгнення 2022; видатні українські військові діячі.

Тема 2.3. Основи міжнародного гуманітарного права.

Об'єктивна необхідність врегулювання ведення бойових дій за допомогою міжнародного гуманітарного права. Особливості ведення воєнних дій з урахуванням норм МГП. Заборонені засоби та методи ведення воєнних дій.

Правила застосування норм МГП щодо розпізнавання осіб та об'єктів. Міжнародний правовий

Робочу програму з предмета “Захист України” розробив:
Методист Державного навчального закладу “Вище професійне училище №34 м. Стрий”
Ярич Ігор Ярославович

захист жертв війни та цивільних об’єктів. Захист дітей та жінок в МГП. Запобігання порушенню норм МГП.

Тема 2.4. Статути Збройних Сил України.

Поняття про військові статути. Військові звання і знаки розрізнення. Начальники (прямі та безпосередні) та підлеглі, старші та молодші, їх права і обов’язки. Дотримання військовослужбовцями статутних взаємовідносин. Правила військової ввічливості і поведінки військовослужбовців. Порядок звернення до начальників, віддання і виконання наказів. Військова дисципліна, її суть і значення. Обов’язки військовослужбовців з дотримання військової дисципліни. Заохочення та стягнення, що накладають на солдат (матросів), сержантів (старшин).

Організація внутрішньої служби. Розподіл часу і повсякденний порядок. Розпорядок дня та його значення для виконання основних заходів повсякденної діяльності навчання й побуту особового складу підрозділів. Розміщення військовослужбовців в польових умовах. Розподіл часу і повсякденний порядок. Розпорядок дня та його значення для виконання основних заходів повсякденної діяльності навчання й побуту особового складу підрозділів. Розміщення військовослужбовців в польових умовах.

Розділ III. Стройова підготовка та прикладна фізична підготовка (7 год.)

Тема 3.1. Стройові прийоми і рух без зброї.

Строї та їх елементи. Обов’язки військовослужбовця перед шиккуванням і в строю. Попередня та виконавча команди. Виконання команд «СТАВАЙ», «РІВНЯЙСЬ», «СТРУНКО», «ВІЛЬНО».

Стройове положення. Повороти на місці.

Рух стройовим і похідним кроком. Повороти під час руху.

Виконання стройових прийомів і руху без зброї.

Тема 3.2. Строї відділення.

Шиккування відділення в розгорнутий і похідний строї. Розмикання і змикання відділення.

Перешикування відділення з однієї шеренги (колони) у дві і навпаки.

Рух відділення стройовим і похідним кроком.

Тема 3.3 Реабілітаційні вправи для відновлення організму в польових умовах.

Вправи на мобільність поперекового відділу, Вправи для відновлення після перевантаження, реабілітаційні вправи для відновлення організму в польових умовах. Вправи на зміцнення м’язів тулуба.

Тема 3.4. Подолання перешкод.

Біг по пересіченій місцевості Подолання перешкод. Ознайомлення з елементами смуги перешкод.

Тема 3.5. Основи самозахисту.

Ознайомлення з національними бойовими єдиноборствами та бойовими армійськими системами (хортинг, бойовий гопак, спас, рукопашний бій, БАрС тощо).

Розділ IV. Вогнева підготовка (17 год.)

Тема 4.1. Стрілецька зброя та поводження з нею

Історія розвитку та класифікація стрілецької зброї. Історія українського зброярства. Перспективи розвитку стрілецької зброї в Україні. Озброєння іноземних армій.

Сучасна стрілецька зброя. Її класифікація, бойові властивості, будова. Заходи безпеки при поводженні зі зброєю і боєприпасами.

Основи стрільби зі стрілецької зброї. Прийоми та правила стрільби зі стрілецької зброї. Поняття пострілу. Лінія прицілювання. Правила прицілювання та тренування його одноманітності. Принципи дії оптичних і та коліматорних прицілів та їх вітчизняні зразки.

Робочу програму з предмета “Захист України” розробив:
Методист Державного навчального закладу “Вище професійне училище №34 м. Стрий”
Ярич Ігор Ярославович

Прийоми стрільби. Положення під час стрільби з місця (лежачи, з коліна, стоячи) та в русі. Вибір і зайняття правильної позиції для стрільби. Правила та техніка ведення стрільби.

Спостереження за полем бою, вибір цілі для обстрілу. Визначення вихідних установок (вибір прицілу і точки прицілювання). Визначення відстані до цілі. Формула тисячної. Вибір моменту для відкриття вогню. Ведення вогню, спостереження за його результатами. Корегування стрільби.

Призначення та бойові властивості автоматичної зброї. Поняття про будову автоматичної зброї та роботу її частин та механізмів. Підготовка автоматичної зброї до стрільби.

Порядок неповного розбирання і складання та обслуговування стрілецької зброї. Можливі затримки і несправності під час стрільби і способи їх усунення

Тренування у неповному розбиранні та складанні автоматичної зброї.

Малокаліберна і пневматичні гвинтівки та гладкоствольна рушниця. Загальна будова малокаліберної і пневматичної гвинтівок та їх характеристика. Загальна будова помпових та напівавтоматичних гладкоствольних рушниць. Основи стрільби з пневматичної гвинтівки. Помилки при стрільбі з гвинтівки та їх усунення. Стрільба з пневматичної гвинтівки.

Тема 4.2. Загальні поняття балістики. Ведення вогню по нерухомих цілям та цілям, що з’являються.

Основні заходи безпеки при проведенні стрільб в тирі та на військовому стрільбищі. Організація і порядок проведення стрільби з автоматичної зброї.

Влучність стрільби. Вибір цілі, прицілу та точки прицілювання.

Підготовка для здійснення пострілу з різних положень.

Тренування в одноманітності прицілювання, вирішення завдань на визначення прицілу і точки прицілювання.

Умови виконання вправ стрільби з пневматичної (малокаліберної) гвинтівки.

Виконання вправ стрільби з пневматичної (малокаліберної) гвинтівки.

Удосконалення знань з будови автоматичної зброї. Тренування вправ стрільби з пневматичної (малокаліберної) гвинтівки.

Тема 4.3. Ручні осколкові гранати та поводження з ними.

Призначення, бойові властивості, загальна будова і принцип дії ручних гранат. Порядок огляду і підготовки гранат до застосування.

Заходи безпеки під час поводження з ручними осколковими гранатами. Вивчення та виконання прийомів, правил, вправ з метання ручних осколкових гранат.

Розділ V. Тактична підготовка (17 год.)

Тема 5.1. Основні види загальновійськового бою.

Поняття про бій. Види вогню та маневру, їх значення в бою. Основні види ведення сучасного бою. Особиста зброя та сучасна екіпіровка солдата. Основні риси сучасного загальновійськового бою. Організація, озброєння та бойові можливості механізованого відділення. Види бойового забезпечення (розвідка, маскування, хімічне та інженерне забезпечення, харчове та водозабезпечення). Управління та зв'язок у сучасному бою.

Тема 5.2. Індивідуальні дії солдата та взаємодії у складі двійок, трійок.

Способи знищення противника. Види носіння зброї; тактичний обвіс зброї, тактичні (збройні) ремені різних типів.

Способи пересування в бою під час дій у пішому порядку; використання маскуючих властивостей місцевості (рельєфу). Маскування. Нанесення тактичного гриму та маскування особистої зброї.

Дії солдата в наступі. Способи подолання інженерних загороджень. Дії в опорному пункті противника.

Робочу програму з предмета “Захист України” розробив:
Методист Державного навчального закладу “Вище професійне училище №34 м. Стрий”
Ярич Ігор Ярославович

Дії солдата в обороні. Поняття про вогневу позицію в обороні. Вимоги до вибору місця щодо обладнання одиночного окопу для стрільби та спостереження. Послідовність обладнання і маскуванню окопу для стрільби лежачи та стоячи. Інженерні заходи по маскуванню військ та об'єктів. Дії з початком вогневої підготовки (обстрілу). Прийоми знищення противника перед переднім краєм. Ведення вогню по повітряних цілях.

Дії в особливих умовах. Бій у місті, форсування водних перешкод.

Дії солдата, призначеного спостерігачем. Способи вивчення місцевості, виявлення цілей та доповідь про їх знаходження.

Дії в бойовій охороні, дозорі, розвідці та на марші в умовах загрози зіткнення з противником.

Організація зв'язку в підрозділі. Правила використання засобів зв'язку. Правила радіообміну та протокол зв'язку.

Забезпечення життєдіяльності військовослужбовців у бойових умовах. Організація місця денного та нічного відпочинку. Створення системи тайників для зберігання запасів матеріально-технічних засобів. Маскування слідів свого перебування. Дії військовослужбовців (групи) у разі виявлення противником.

Вузли та зв'язки. Види та призначення багаття; способи його розведення та маскуванню в різних погодних умовах. Раціон під час польових (бойових) виходів, повсякденний набір сухих продуктів.

Водозабезпечення військовослужбовців в ході виконанні бойових завдань. Добова норма води та її розподіл. Природні джерела води. Способи очищення та знезараження води, її зберігання. Індивідуальні засоби перенесення води.

Мала група, бойова група. Призначення, склад, варіанти дій. Розподіл обов'язків між військовослужбовцями та їх взаємодія у бойовій групі. Місце двійки (трійки) в бойовому порядку відділення в обороні та в наступі.

Взаємодії та порядок пересування у складі двійок, трійок. Пересування у складі двійок у наступі та при відході. Пересування у складі трійок у наступі, при відході та під час винесення пораненого.

Тема 5.3. Дії солдата у складі бойових груп, механізованого відділення.

Бойова група. Призначення та склад бойової групи (маневрена та вогнева) в залежності від бойових завдань та умов.

Розподіл обов'язків між військовослужбовцями та їх взаємодія в бойовій групі.

Бойові порядки та їх використання під час руху. Взаємодії груп між собою; розподіл між групами секторів спостереження та ведення вогню.

Бойовий та похідний порядки відділення. Особливості формування бойової лінії відділення бойовими групами. Організація взаємодії груп у складі відділення.

Пересування в складі відділення в наступі, при відході; подолання інженерних загороджень та природних перешкод.

Пересування в групах у складі відділення в наступі, при фланговому русі, відході та під час винесення пораненого; подолання інженерних загороджень та природних перешкод.

Порядок дій бойових груп у складі відділення під час використання засобів аерозольного маскуванню та запалювально-димових патронів. Винесення та евакуація поранених бойовими групами; взаємодія груп.

Пункти збору (військовослужбовців, поранених, пошкодженої техніки).

Тема 5.4. Основи військової топографії.

Місцевість як елемент бойової обстановки. Значення точного орієнтування для планування подальших бойових дій та/або нанесення вогневого ураження противника. Визначення сторін горизонту. Способи визначення відстаней на місцевості: за допомогою лазерних дальномірів, дальномірних (кутомірних) шкал біноклів, оптичних прицілів, за місцевими об'єктами та топографічною картою, із використанням формули тисячної, за призначеними орієнтирами та

Робочу програму з предмета “Захист України” розробив:
Методист Державного навчального закладу “Вище професійне училище №34 м. Стрий”
Ярич Ігор Ярославович

відомими відстанями до них, за криючим значенням мушки автомата. Використання аерознімків у військах, їх призначення, правила роботи з ними.

Азимут магнітний і його визначення; зворотній азимут. Вихід до відправної точки. Особливості визначення азимута в тактичних умовах та його значення у випадку знищення елементів місцевості або зміни її характеру внаслідок вогневого впливу; взяття азимута на ціль послідовно з кількох точок; визначення азимута на слух. Побудова маршрутів руху в тактичних умовах, у т. ч. в умовах обмеженої видимості. Контрольні точки на маршруті руху та графік проходження. Маршрут відходу. Складання опису місцевості.

Топографічні карти та умовні топографічні знаки. Спеціальні карти, їх прив'язка до топографічних. Умовні знаки, які застосовуються в загальновійськових частинах (підрозділах). Застосування для роботи з інтерактивними картами в ЗС України. Правила використання навігатора. Спосіб горизонталей як основний спосіб зображення рельєфу на топографічних картах. Видимість місцевості. Видимість цілі та попередній вибір позиції в обороні. Визначення ураженого, прикритого та мертвого просторів на місцевості й за картою. Система прямокутних та географічних координат. Цілевказання за картою. Коригування вогню: за допомогою смартфона, дронів тощо. Бойова система управління тактичної ланки “Кропива”.

Тема 5.5. Сучасні військові технології та засоби ураження.

Дрони. Класифікація дронів за типом (повітряні, наземні, морські), габаритами та призначенням (ударні, розвідувальні, транспортні, спеціальні). Дрони в сучасному загальновійськовому бою.

Стрілецькі й саперні дрони. Повітряні дрони (БПЛА); загальні схеми конструкцій (літак/квадрокоптер); функціональні завдання та бойові можливості.

Тема 5.6. Озброєння та бойова техніка, дрони військової частини (підрозділу).

Ознайомлення з озброєнням та бойовою технікою військової частини (підрозділом), їх призначення, тактико-технічна характеристика. Демонстрація озброєння та бойової техніки в дії.

Розділ VI. Основи цивільного захисту (13 год.)

Тема 6.1. Нормативно-правова база цивільного захисту. Надзвичайні ситуації мирного та воєнного часу, загроза їх виникнення.

Єдина державна система цивільного захисту та її складові. Законодавче та нормативно-правове забезпечення. Причини виникнення та класифікація надзвичайних ситуацій. Загальні ознаки надзвичайних ситуацій.

Джерела небезпечних ситуацій у воєнний час. Бойові властивості та вражаюча дія зброї масового ураження, хімічної, біологічної та запалювальної зброї.

Надзвичайні ситуації, які характерні для регіону, їх наслідки для життєдіяльності населення та суб'єктів господарювання. Потенційно небезпечні об'єкти міста (району). Запобігання виникненню надзвичайних ситуацій.

Тема 6.2. Основи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації. Основні способи захисту населення в надзвичайних ситуаціях.

Основні принципи щодо захисту населення. Підготовка на випадок виникнення надзвичайних ситуацій. План дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій. Вживальницький запас. Вміст та складання тривожної валізи на випадок термінової евакуації або переходу до захисних споруд. Види, місцезнаходження, обладнання укриттів, сховищ, бомбосховищ.

Повідомлення про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій та інформування населення про наявну обстановку. Засоби індивідуального та колективного захисту. Застосування засобів індивідуального захисту. Медичний, радіаційний та хімічний захист, евакуація населення з небезпечних районів. Способи визначення рівня ураження навколишнього середовища, продуктів харчування та води радіоактивними, отруйними, сильнодіючими отруйними речовинами та

Робочу програму з предмета “Захист України” розробив:
Методист Державного навчального закладу “Вище професійне училище №34 м. Стрий”
Ярич Ігор Ярославович

біологічними препаратами.

Порядок дій в умовах особливого періоду, під час артилерійського обстрілу, у натовпі, у разі виявленні підозрілого предмету, виходу із зони бойових дій.

Види терористичних проявів та способи дій терористів. Захист від терористичних проявів та дії населення в умовах надзвичайних ситуацій, пов'язаних з можливими терористичними проявами. Дії в разі терористичного акту, перестрілки, захоплення транспорту.

Психологічна стійкість та саморегуляція під час надзвичайних ситуацій. Само- та взаємодопомога при панічному нападі, тривозі, істериці, ступорі, апатії, проявах гніву, злості, агресії.

Тема 6.3. Попередження ризиків від вибухонебезпечних предметів.

Наземні міни: загальний огляд, типи мін та спосіб ураження. Правила безпеки. Інші види загроз. Правила безпечної поведінки в умовах наявності мін та вибухонебезпечних предметів. Алгоритм дій при виявленні мінно-вибухового пристрою. Типи мінно-вибухових травм та надання першої домедичної допомоги.

Вплив мін та вибухонебезпечних предметів (ВНП) на людину, сім'ю та суспільство. Протимінна діяльність та її складові. Міжнародні стандарти та нормативно-правова база протимінної діяльності в Україні. Ознаки небезпечних територій (районів) та їх системи позначення (маркування).

Тема 6.4. Ліквідація наслідків надзвичайної ситуації.

Характеристика зон стихійного лиха (ураганів, затоплень, пожеж, хімічного, радіаційного та бактеріологічного зараження тощо). Сутність, зміст і послідовність виконання рятувальних та інших невідкладних робіт. Заходи забезпечення рятувальних та інших невідкладних робіт. Заходи безпеки при проведенні рятувальних робіт.

Розшук уражених у завалах, а також в будинках, які пошкоджені і горять. Способи рятування людей з-під завалів, з верхніх поверхів напівзруйнованих будівель з використанням табельних і підручних засобів. Рятування людей із завалених і пошкоджених захисних споруд.

Застосування дронів при надзвичайних ситуаціях: розвідка, оцінка та прогнозування НС, планування рятувальних операцій; для пошуку людей та тварин, доставки необхідних речей для підтримання життєдіяльності населення.

Розділ VII. Основи медичних знань і домедичної допомоги (17 год.)

Тема 7.1. Основи законодавства України щодо охорони здоров'я людини.

Основні документи нормативно-правової бази щодо захисту життя і здоров'я людини в Україні.

Закон України “Основи законодавства України про охорону здоров'я”. Закон України “Про екстрену медичну допомогу”.

Аналіз стану здоров'я людей в Україні.

Основні принципи охорони здоров'я України.

Тема 7.2. Надання домедичної допомоги при раптовій зупинці серця.

Загальні принципи надання домедичної допомоги у разі невідкладних станів. Визначення, усунення та запобігання головних факторів, які загрожують життю постраждалого та оточуючих.

Використання дронів при наданні домедичної допомоги – СЛР (доставка дефібрилятора, медикаментів).

Пріоритети та правила поведінки при наданні допомоги.

Первинний огляд.

Рятувальний ланцюжок при раптовій зупинці серця. Алгоритм дій проведення серцево-легеневої реанімації .

Правила виклику бригади екстреної медичної допомоги.

Основні правила та порядок проведення реанімації.

Робочу програму з предмета “Захист України” розробив:
Методист Державного навчального закладу “Вище професійне училище №34 м. Стрий”
Ярич Ігор Ярославович

Звільнення дихальних шляхів від сторонніх предметів – западання язика, нижньої щелепи, слизу, води тощо – та відкриття верхніх дихальних шляхів (підняти підборіддя та висунути нижню щелепу).

Штучне дихання – його різновиди, методика та техніка проведення штучної вентиляції легенів.

Непрямий масаж серця, як спосіб відновлення діяльності серцево-судинної системи, методика його виконання.

Застосування автоматичного зовнішнього дефібрилятора.

Техніка проведення реанімаційних заходів одним та двома рятувальниками.

Тема 7.3. Домедична допомоги при порушенні прохідності дихальних шляхів та інших невідкладних станах.

Невідкладні стани. Домедична допомога при невідкладних станах різноманітних соматичних захворювань.

Причини порушення прохідності дихальних шляхів.

Основні прояви повної та неповної непрохідності верхніх дихальних шляхів. Алгоритм відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів. Прийом Хеймліка.

Алгоритм надання допомоги при втраті свідомості.

Основні причини виникнення судом, прояви, послідовність надання домедичної допомоги.

Тема 7.4. Загальні поняття про травми та рани. Механізм травми.

Поняття про травму. Види та класифікація травм.

Поняття про рани: види, ускладнення та їх профілактика.

Типи травм при дорожньо-транспортних пригодах та падінні з висоти.

Поняття про тупу та проникаючу травму.

Вплив мінно-вибухової травми на організм людини. Правила поведінки при знаходженні у потенційно небезпечному місці та при виявленні небезпечних предметів.

Основні ознаки травм голови. Основні ознаки травм грудної клітки. Основні ознаки травм живота.

Основні ознаки травм скелетно-м'язової системи.

Тема 7.5. Надання домедичної допомоги при кровотечах.

Види кровотеч. Ознаки та швидке розпізнавання загрозової для життя кровотечі.

Алгоритм дій при кровотечі. Само- та взаємодопомога при кровотечі.

Техніка застосування прямого тиску на рану

Техніка накладання турнікета(джгута) на верхні та нижні кінцівки.

Техніка тампонування рани.

Техніка накладання компресійної пов'язки.

Особливості перев'язки ран при пораненні різних частин тіла.

Тренування у наданні допомоги при різноманітних пораненнях. Вміст та умови використання аптечки невідкладної допомоги, автомобільної тощо.

Тема 7.6. Домедична допомога при травмах окремих анатомічних ділянок.

Поняття про переломи кісток, їх класифікація. Ознаки переломів.

Вивихи суглобів, їх класифікація.

Ознаки вивихів.

Порядок надання домедичної допомоги при переломах і вивихах.

Особливості накладання шин на верхню та нижню кінцівки.

Алгоритм надання домедичної допомоги при травмі голови.

Алгоритм надання домедичної допомоги при травмі хребта.

Алгоритм надання домедичної допомоги при травмі грудної клітки.

Алгоритм надання домедичної допомоги при травмі живота.

Порядок надання допомоги при травмі очей.

Тренування у наданні допомоги при переломах.

Тема 7.7. Домедична допомога при опіках, тепловому та сонячному ударі, обмороженні, електротравмах, утопленні.

Поняття про опіки. Характеристика термічних та хімічних опіків. Домедична допомога при

Робочу програму з предмета “Захист України” розробив:
Методист Державного навчального закладу “Вище професійне училище №34 м. Стрий”
Ярич Ігор Ярославович

термічних та хімічних опіках.

Тепловий та сонячний удар, причини їх виникнення та симптоми розвитку. Домедична допомога при тепловому та сонячному ударах.

Обмороження та його періоди. Класифікація обмороження. Домедична допомога при обмороженнях.

Дія електричного струму на організм людини. Електротравма. Надання домедичної допомоги при ураженні електричним струмом.

Ураження блискавкою. Домедична допомога при ураженні блискавкою,

Правила безпеки під час допомоги при ураженні електричним струмом і блискавкою.

Домедична допомога постраждалому при утопленні.

Тема 7.8. Отруєння. Домедична допомога при отруєннях, укусах комах, змій та диких тварин.

Поняття про отруту і отруєння. Причини та способи потрапляння отрути до організму, шляхи її виведення. Основні ознаки та класифікація отруєнь. Характеристика побутових і виробничих отруєнь. Загальні принципи надання домедичної допомоги при отруєнні.

Особливості функціонального отруєння нейротропними препаратами, алкоголем та нікотинном.

Отруєння речовинами, що є хімічною зброєю. Заходи безпеки під час надання домедичної допомоги.

Отруйні комахи та наслідки їх укусів.

Клінічна картина дії отрути комах.

Укуси отруйних змій. Симптоми загального отруєння від укусу змій. Домедична допомога.

Укуси диких тварин, особливості надання домедичної допомоги.

Розділ VIII. Домедична допомога в бойових умовах (тактична медицина) (8 год.)

Тема 8.1. Основні принципи надання домедичної допомоги в умовах бойових дій. Тактична медицина.

Вступ до курсу тактичної медицини.

Причини превентивних смертей при бойовій травмі. Вміст індивідуальної військової аптечки.

Етапи надання домедичної допомоги.

Тема 8.2. Надання домедичної допомоги в секторі обстрілу.

Надання допомоги на етапі під вогнем (CUF, Care Under Fire).

Застосування наземних та повітряних дронів для дистанційної оцінки стану потерпілого, отримання життєво важливої допомоги (медичних засобів, інформаційної чи психологічної допомоги), пошуку та евакуації пораненого.

План дій на етапі під вогнем. Техніка виносу пораненого з небезпечної зони.

Ознаки життєзагрозової зовнішньої кровотечі.

Застосування турнікетів(джгутів)для кінцівок. Само- і взаємодопомога.

Тема 8.3. Надання допомоги в зоні тактичних умов.

Надання домедичної допомоги в зоні тактичних умов (TFC, Tactical Field Care).

Використання в даній зоні наземних та повітряних дронів для надання медичної підтримки, дозабезпечення медикаментами та евакуації.

Послідовність дій за алгоритмом “MARCH”. Загальні причини зміни стану свідомості.

Зупинка кровотеч, що загрожують життю. Принцип тампонування ран. Використання рекомендованих гемостатичних засобів. Використання компресійної пов'язки. Прямий тиск на рану.

Відновлення та забезпечення прохідності дихальних шляхів. Виведення нижньої щелепи. Безпечне введення носового (назофарингеального) повітропроводу.

Проникаючі поранення грудей. Огляд грудної клітки. Використання герметизуючих (оклюзійних) накладок. Поранення легень. Напружений пневмоторакс: ознаки; допомога.

Повний огляд пораненого, зупинка всіх інших видів зовнішніх кровотеч. Тактично значущі ознаки шоку в поранених.

Надання домедичної допомоги при переломах, опіках, відмороженнях, проникаючому

Робочу програму з предмета “Захист України” розробив:
Методист Державного навчального закладу “Вище професійне училище №34 м. Стрий”
Ярич Ігор Ярославович

пораненні ока. Накладання шин. Застосування жорсткого щитка притравмі ока. Загальновійськовий набір пігулок.

Попередження гіпотермії та виявлення ознак черепно-мозкової травми.

Вміст та умови використання аптечки військової індивідуальної типу НАТО/ІФАК.
Підготовка до евакуації. Документація.

НАВЧАЛЬНО-ПОЛЬОВІ ЗБОРИ/ЗАНЯТТЯ (18 год.)

Розділ III. Стройова підготовка та прикладна фізична підготовка.

Подолання єдиної смуги перешкод, природних (приспособлених) перешкод. Силові вправи. Вправи з навантаженнями. Біг по пересіченій місцевості.

Розділ IV. Вогнева підготовка.

Основні заходи безпеки при проведенні стрільб в тирі та на військовому стрільбищі та під час поводження з ручними осколковими гранатами. Організація і порядок проведення стрільби з автоматичної зброї.

Вибір і зайняття положення для стрільби. Положення стрільця під час стрільби з місця (стоячи, з коліна, лежачи, сидячи), в русі в пішому порядку.

Виконання початкової вправи стрільби з автоматичної зброї. Прийоми стрільб з автоматичної зброї (вогневі тренування). Виконання вправ стрільби з пневматичної гвинтівки.

Прийоми та правила метання ручних осколкових гранат. Виконання вправи “Метання ручної осколкової гранати з місця із-за укриття”.

Розділ V. Тактична підготовка.

Дії солдата в обороні. Вибір вогневої позиції, її інженерне обладнання та маскування.

Поняття про дії розвідувального дозору. Дії дозорних під час огляду місцевості та місцевих предметів, інженерних загороджень, мостів, різних перешкод. Дії в засаді. Ведення спостереження. Основи слідопитства.

Дії солдата в наступі. Способи подолання інженерних загороджень. Дії в опорному пункті противника. Дії в особливих умовах. Бій у місті, форсування водних перешкод.

Дії солдата при маневруванні в складі підрозділу. Бойові порядки та їх використання під час руху.

Визначення азимуту та зворотного азимуту та рух за ним. Прицілювання за азимутом. Складання опису місцевості. Орієнтування на місцевості за мапою (електронною мапою) під час руху. Вимірювання відстані парами кроків. Визначення координат об'єктів. Цілевказання. Евакуація поранених і пошкодженої бойової техніки.

Програмне забезпечення. Основи радіозв'язку, використання радіостанцій. Застосування терміналів супутникового зв'язку. Ударні БПЛА. Розвідка та коригування вогню за допомогою БПЛА. Квадрокоптери з обмеженими тактичними можливостями (КОТМ); розрахунок КОТМ: оператор та коректувальник, їхні функціональні завдання та взаємодія. Принципи використання, обслуговування та прийоми керування КОТМ. Коректування вогню за допомогою КОТМ.

Ознайомлення з озброєнням та бойовою технікою військової частини (підрозділом), їх призначення, тактико-технічна характеристика.

Розділ VIII. Домедична допомога в бойових умовах.

Надання домедичної допомоги в секторі обстрілу. Алгоритм надання домедичної допомоги у секторі обстрілу.

Зупинка кровотечі з ран шиї, тулуба, верхньої та нижньої кінцівок. (самодопомога-взаємодопомога). Зупинка кровотечі за допомогою спеціальних джгутів (самодопомога-взаємодопомога)

Способи та правила транспортування потерпілих при різноманітних ушкодженнях.

Надання допомоги в секторі тактичних умов. Алгоритм з надання домедичної допомоги у секторі укриття.

Первинний огляд пораненого, визначення ознак життя.

Переведення в стабільне положення.

**Робочу програму з предмета “Захист України” розробив:
Методист Державного навчального закладу “Вище професійне училище №34 м. Стрий”
Ярич Ігор Ярославович**

Накладання пов'язки на грудну клітку, голову, живіт.

Накладання турнікету (джгута) на кінцівки.

Зупинка кровотечі з рани тулуба за допомогою гемостатичних засобів (само- та взаємодопомога).

Зупинка кровотечі з рани кінцівки за допомогою спеціальних перев'язувальних пакетів (само- та взаємодопомога).

Психологічна підготовка до військової служби.

**Складено у відповідності до навчальної програми “Захист України. Рівень стандарту”
для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти,
затвердженої Наказом Міністерства освіти і науки України від 13.09.2023 р. №1121-23,
до листа Міністерства оборони України від 28.08.2023 р. № 220/10183.**

**Викладач _____ (Ім'я, прізвище)
(Підпис)**